

Každola Gajda

Stavovská demokracie národního státu

Stavovská demokracie národního státu je třídílná brožura sepsaná generálem Gajdou v roce 1933.

Knihu do elektronické podoby přenesl Václav Sekera

© 2006 Národní čest
<http://www.narodni-cest.cz>

Gen. r. l. R. Gajda

STAVOVSKÁ DEMOKRACIE NÁRODNÍHO STÁTU

*Úvahy o mravní a hmotné
stavbě státu*

*POTŘENÍ KRIZE
Praktický postup*

PRAHA 1933

Díl III.

AK NUTNO POTŘÍTI KRISI.

- XXXVII. Zásady
- XXXVIII. Peníze musí do oběhu
- XXXIX. Úvěr a podnikání
- XXXX. Postižení anonymních kapitálů
- XXXXI. Prodloužení školní docházky do 16. let a
školské reformy
- XXXXII. Ochrana nájemníků
- XXXXIII. Rychlá reorganisace sociálních pojištění
- XXXXIV. Zemědělský program
- XXXXV. Zlepšení v průmyslu
- XXXXVI. Prostředky pro státní pokladnu
- XXXXVII. Úspory ve státní režii

Díl III.

JAK NUTNO POTŘÍTI KRISI.

XXXVII.

ZÁSADY

Jak z celé knihy patrně, jest přebudování demokratické soustavy ve smyslu stavovském až k detailně propracované formě otázkou dlouhé doby a namáhavé zákonomodárné, administrativní i korporační a samosprávné práce.

Je sice pravdou, že celý svět je nyní zachvácen krizí, avšak nelze čekat, až snad jednou nastane světové zlepšení, nýbrž nutno ihned přikročit k jejímu léčení uvnitř našeho státního organismu, a to tím spíše, že naše krise má své výrazné složky, jež jsem s dostatek byl osvětlil, a k jichž individuálnímu potřebí nutno ihned přikročit.

Krise je hydra, kterou nelze potříti nějakým chlácholením — zde nutno vzchopiti se ke smělému a tvrdému činu. Že takovýto boj nebude zcela bezbolestný a bez obětí, je jisto — avšak nějaká sentimentalita a zbytečné ohledy by nejen nebyly na místě, ale mohly by i celé dílo ohroziti.

Boj je nutno zahájiti současně na celé široké základně našeho života a potírati krizi ve všech jejích detailech, ve všech jejích složkách a příčinách. Jsou to stejně otázky ochuzených širokých vrstev národa, jako ochuzené státní pokladny — stejně nutno dáti milionům drobných lidí možnost spotřeby, jako milionům výrobců, ať zemědělských, či živnostníků mož-

most odbytu, stejně nutno uleviti státní pokladně v jejich břemenech, jako naléztí nové, spravedlivé prameny úhrady.

Jedině bezohledným řezem — ovšem po rozumné úvaze provedeným — lze vyléčiti celý národní organismus a dáti mu nové síly, jež by jej učinily plnohodnotným bojovníkem na světovém kolbišti.

Konečným cílem, k němuž se musí nésti všechno snažení, musí býti dokonale vyvážená souhra zemědělství a jiné výroby, protože jediné touto cestou můžeme se přiblížiti k soběstačnosti, která musí býti ideálem každého národně i státně rozumně a poctivě myslícího člověka.

Žádná oběť nesmí býti příliš veliká, pokud jest ji vykoupěna lepší budoucností národa — jediné, co nesmí nikdy padnouti v oběť, je skutečná svoboda občanských jedinců — nikdo nesmí býti zbytečně utiskován aneb zotročován.

Prvým, a pro okamžik nejnutnějším cílem aplikačního programu, který níže předkládám, jest — ještě před přebudováním soustavy v celé její struktuře — snaha odstraniti co nejrychleji nejhorší zlo, totiž bídu a hlad, jimž dnes u nás tisíce trpí.

Bezpodmínečnou nutnost je ovšem zdravý duch a skutečná mravnost všech pověřenců, tedy záporně řečeno vymýcení všech, kdož těchto vlastností nemají, neboť jediné tak lze znovu vybudovati důvěru lidu, jež je nejcennějším kapitálem vůdců — dobré činí velkými, slabé špatnými. Jedině ten, kdo bude opřen o důvěru lidu, může národ vyvésti z hmotného i mravního zmatku a bídy.

XXXVIII.

PENÍZE MUSÍ DO OBĚHU

Nejpodstatnějším momentem hospodářské stagnace a bídy není nedostatek potřeby, nýbrž nemožnost jejího úkoje následkem nedostatku oběživa v rukou konsumuschopných a potřebných širokých lidových vrstev.

Je tedy bezpodmínečně nutno zvýšiti kupní sílu širokých vrstev, t. j. dáti oběživo, nutné k úkoji těch nejzákladnějších životních potřeb do potřebných rukou, neboť takto lze »zabítí dvě mouchy jednou ranou«, totiž vypomoci těm nejubožejším v jejich nejhorší bídě, a současně i umožněním jejich konsumu vpustiti značnou sumu oběživa do bezkrvných žil drobného obchodu a podnikání.

1. Stát vydá pomocné nouzové oběživo v celkové výši 5 miliard Kč dle zásad, jež níže budou uvedeny, pomocí něhož by byly provedeny nejnutnější zásahy tak a kde toho jest nevíce zapotřebí. Úmor resp. stažení do státní pokladny bylo by rozvrhnouti na 5 let.

2. Uvedeným pomocným oběživem bylo by naložiti takto:

- a) Dvě miliardy Kč bylo by věnovati nouzové úvěrové výpomoci zruinovaným, ať již to jsou nezaměstnaní pracovníci, anebo bez vlastní viny zruinovaní samostatní podnikatelé, kteří skutečně nemají z čeho žít.
- b) Zemědělství, krom široké rámcové pomoci, o níž se zmíním níže, bylo by pomoci bezúročným rozpůjčením jedné a půl miliardy Kč k nadlehčení a odsunutí nejhorších okamžitých potíží, jak rovněž bude uvedeno.
- c) Na veřejné práce, jakož i na sanační a přebudovací úvěr pro živnosti a průmysl dle shora vytčených stavovských zásad dlužno pamatovati rovněž částkou jedné a půl miliardy Kč.

3. Podstatným rysem této koncepce jest snaha ujíti chybě, jež se až dosud při velké většině státních finančních zásahů tohoto rázu dala, totiž tomu, že takovýmito hospodářskými »závlahami« nebyly zavlažovány samy kořeny národního života, totiž ony široké vrstvy konsumu schopných a potřebných drobných jedinců, nýbrž značná část prospěšnosti takových akcí byla odssáta a zadržena filtrem všelikých těch ústředí a alienistických potrubí, takže skutečného cíle dosahoval pouze zlomek vynaložených prostředků.

4. Jak patrně, jde o bezúročný úvěr, který by bylo dlužníkům umožněno v pěti letech, při čemž u osob zruinovaných by úvěrová suma činila u ženatých 2.000 Kč, u svobodných 1.000 Kč, takže měsíční splátky by činily 17.— resp. 34.— Kč měsíčně, tedy suma snad i pro žebráka dosažitelná.

5. Závazek uvedeným úvěrem obmyšlených zruinovaných samostatných jedinců musil by zníti v ten smysl, že kdykoliv a kdekoliv nastoupí práci, jež jim bude nabídnuta, resp. k ní budou vyzváni, že splátková povinnost počíná měsíc po nastoupení práce.

6. Nouzové oběživo, odlišné a neodvislé od oběživa Národní banky, požívající uvnitř státu plné směnitelnosti, musilo by býti kryto hmotným státním majetkem, jako jsou státní lesy a statky, státní průmyslové podniky atp. — tedy krytí více nežli dostačitelé. Stát sám by toto pomocné oběživo umožnil, resp. stáhl z oběhu rovněž uvnitř uvedené pětileté lhůty. Nejprůhodnější formou by s největší pravděpodobností byly pokladniční poukázky v menších okrouhlých sumách, jako deset, dvacet a padesát Kč.

Předpokládám, že ozdravovací proces vyžádá si přibližně doby 5 let, než nastanou poměry skutečně normální. Proto také na této základně řeším otázku nouzového oběživa, kterémužto zásahu přisuzuji nesmírný význam, protože takto, a to právě skrze ruce drobných lidí co nebezpečnější cestou dostane se veliké množství oběživa právě tam, kde je ho

krajně zapotřebí, totiž do živností všeho druhu, jakožto úhrada nutných životních potřeb. Tak se může dostat téměř odumřelému hospodářskému životu blahodárného impulsu, který by uvedl jeho soukolí v pohyb.

Takto na široké základně, nehledě ani k ostatním v této části knihy vytýčeným operacím — bude možno prolomiti ledy nezaměstnanosti.

Oběživo takto umístěné se nezastaví, ba troufám si i tvrditi, že ani týden celá suma, ani její podstatnější část nebude zaháletí, nýbrž bude rychle kolovati žilami vychudlého organismu. Drobný jedinec nakoupí co nejnnutněji potřebuje, živnostník uleví svému skladu, dostane peníze a bude moci znovu objednat u výrobce, a tak vynaložená suma může a musí se státi obecným požehnáním.

Spojitost tohoto úvěru s pracovním závazkem zajisté velmi ulehčí státu v jeho miliardových nákladech na podporování nezaměstnaných.

Miliardových vydání na tyto účely netřeba se lekatí, a bylo by pokrytecké chtítí proti nim operovati nějakými úspornými argumenty — vždyť bylo dost peněz na miliard dosahující sanace peněžních ústavů — proč by tedy jednou také stát neměl sanace pro chudé?!

XXXIX.

ÚVĚR A PODNIKÁNÍ

Úrokovou míru dlužno radikálně snížit, a to jak habetní a debetní, tak i rozpětí mezi nimi. Považuji habetní dvouprocentní a debetní pětiprocentní úrok za přiměřený, rozpětí pak 3%, musí dostačiti dle mého mínění ke krytí evidenční a manipulační režie věřitelovy (peněžního ústavu), takže bylo by prohlásiti jakékoliv nepřímé zvyšování úroku všelikými přírůžkami a poplatky za nepřipustné.

Zásah tento jest tak velikého dosahu, a tak hluboce zasahuje do běhu hospodářských věcí, že nelze ho prováděti jednorázově »lámáním přes koleno« — souběžně s ním musí býti prováděna postupná likvidace nezdravého angažování peněžnictví ve výrobě. Provedení samo musilo by záležeti v tom, že s okamžitou platností by musil každý peněžní ústav snížit habetní úrok svých vkladatelů na 2%, debetní úrok svým dlužníkům pak o též počet procent, kterým bylo dosaženo snížení vkladatelova úroku na 2%. Další snížení takto získaného okamžitého poklesu debetních úroků bylo by rozvrhnouti na — dle mého názoru přiměřenou — lhůtu 3 let, v níž by postupně v rovnoměrných semestrálních stupních bylo předpokládáno snížení na 5% provéstí.

Souběžně s touto operací musí postupovati, jak již řečeno, likvidace výrobně podnikatelských záležitostí peněžních ústavů.

Peněžní úřednictvo, resp. onu jeho část, jež takto stala by se v peněžnictví přebytečnou, bylo by souběžně s jeho postupným uvolňováním — s přednostním nárokem za předpokladů rovné kvalifikace — umístiti v podnicích vybavených z peněžnického područí, jakož i ve výrobě a podnikání, jehož vznik, resp. znovuoživení jsem v příslušných kapitolách označil za účelné a nutné v zájmu soběstačnosti státu, jako těžení nerost-

ného bohatství a výroba kovů, jež pro malou výnosnost — přes jinaké možnosti — u nás nebyly vyráběny, nýbrž dováženy.

Hybnou pákou, jež tento celý proces může podporovati, bude zajisté inkompatibilita, stanovená pro peněžní zaměstnance, o níž již byla a ještě bude zmínka.

Nebezpečí vybírání vkladů nepovažuji za veliké již z toho prostého důvodu, že při dnešní krizi vkladatelům spíše záleží na tom, aby určitě dostali svůj úrok než aby za cenu ztrátového rizika byl vyšší, kteréžto riziko — zvláště v rukou alienistů a v době krise — je značné, a naopak jistota peněžních ústavů zbavených výrobně-podnikatelského rizika stoupne.

Pro případ útěku k výše zúčitelným státním papírům má stát možnost, jednak prodejem svých papírů s ažiem získati na diferenci veliké sumy, jichž alespoň z části by bylo lze použiti k zásahům zde snad nutným, krom čehož by takováto situace umožnila konverse státních půjček, jež by podstatně snížily běžné úrokové břemeno samého státu, a tak pomohly i ulehčiti daňové břímě poplatnického celku.

Tento zákrok musí projevití své blahodárné důsledky na všechny strany, neboť je to právě vysoká debetní úroková míra se všemi nepřímými zvýšeními, jež dluží stejně rolníka jako živnostenského a průmyslového výrobce i obchodníka. Všem těmto, a tedy i nepřímo celé hospodářské situaci poslouží toto opatření.

Stejně nutno neprodleně přikročiti ku stanovení funkční inkompatibility pro peněžnické zaměstnance a funkcionáře, jakož i pro hromaditele funkcí v korporativním výrobním a obchodním podnikání.

Takto bude v nejcitlivějším místě narušena nejhorší forma nevládní soustavy, neboť jedině tak lze nastoupiti cestu navrácení korporativních kapitálů do rukou skutečných jejich spoluvlastníků, a také kartelová soustava, resp. jeden ze základních momentů podporujících jejich tvoření bude narušen.

Bursovni obchod nutno ihned reformovati ve směru zavedení povinné efektivity, at již jde o bursy cenných papírů, či o plodinové.

Úkolem bursy je, aby fungovala jako vyrovnávací reservoir nabídky, jež musí odpovídati skutečné produkci, a poptávky, jež opět musí býti vyjádřením skutečné potřeby zboží. Bursy — vinou at již vlastnických či nevlastnických spekulantů — odcizily se tomuto svému úkolu, a jedině shora uvedeným zákrokem možno uvést je do pravých kolejí. Zlepšení takto dosažená poslouží jak rolníkovi (jeho výrobek totiž takto u vyřazení nekalých spekulantských zásahů nastoupí kratší cestu do spotřeby), tak i konsumentovi, který dostane nutné živiny, aniž by v jich ceně přispíval svým chudým grošem na bohatnutí nesvědomitých meziobchodníků. I jinakému obchodnímu a průmyslovému podnikání přijde tento zásah vhod, neboť, jak jsem již byl naznačil, cenné papíry nabudou více ukládacího charakteru, a obchod jimi stane se skutečně obchodem a přestane býti hazardérskou hrou va banque.

Konsumy, družstva a jinaké podobné podniky dlužno ihned vystaviti plně volné soutěži tím, že odnětím všech výhod jakéhokoliv druhu budou postaveny na roveň soukromému podnikání.

Ani konsument, ani dodavatel těchto podniků neměl z jich protežování žádně výhody, stát u nich ztrácel jak na různých slevách, tak i na daních a poplatecích, nemluvě ani o přímých peněžních zásazích, jimiž celek v jejich prospěch musel dopláceti. Volná soutěž řadu těchto podniků odsoudí k smrti, a jich zánik jen poslouží soukromým podnikatelům zvýšením jich obchodů, a tak i nepřímo státní pokladně zvýšením poplatnosti těchto podnikatelů.

Spokojiti se se zákazem vzniku nových jednotkových obchodů bylo by málo — tu je nutno stávajícím vzíti možnost protimravně ničivého soutěžení.

Pokud by se nepřikročilo k plnému jich zákazu, nutno alespoň omeziti obor jich obchodování na přesně vymezený úzký počet druhů zboží u současném předpisu jich specialisace a zákazu buffetových a j. atrakcí. Obchod potravinami budiž na př. zachován těm, jichž výhradnou obživou jest, beztak těžkou, následkem veliké soutěže v tomto oboru. Dále nutno vystaviti tyto obchody plnému zatížení, jemuž je vystaveno i jinaké podnikání obchodní, a jest to bezpodmínečné trvání na tom, aby v těchto obchodech byl zaměstnán jedině pro příslušné druhy zboží odborně kvalifikovaný personál, a také přiměřeně honorován.

Pevnou rukou nutno — ne-li vymýtiti — tedy alespoň sevřiti soustavu splátkových obchodů, a to dle zásady, že na splátky spotřebitelům prodávati smí jedině skutečný výrobce dotyčného zboží.

Zlo totiž tkví v domech, jež se zařídily na obchodní využitkování sklonu prostších lidí k lehkomyšlnému nakupování na úvěr. Kupcovou lehkomyšlností v tomto směru dostává se nejen on sám do potíží, ba i katastrofy, ale často strhuje s sebou i svoji rodinu. Krom toho splátkové domy soutěží ve mnoha případech ve věci personální i nákupové a ostatní politiky proti řádným obchodníkům podobným způsobem jako jednotkové obchody.

Hromadění různých koncesních oprávnění v jedněch rukou nutno zásadně zakázati, a snad již nastalé toho případy odnětím celých těch sbírek koncesí a oprávnění napravititi.

Jde tu totiž nejen o to, že takovito daňoví subjektivě připravují svým podnikáním velkých rozměrů řadu drobných podnikatelů různých oborů o živobytí, ale i daňově jsou tak »obratní«, že na př. taková firma, jež provozuje současně v jednom aparátu celé desítky koncesí, přizná nakonec pouze několik ubohých tisíc Kč jako zisk svého celoročního ničení řady drobných existencí, jež by na pouhých svých daních za

uplynulý rok bývaly daleko více státu zaplatily, než zmíněný subjekt přiznal celého svého příjmu.

Odejmouti jest rovněž různé koncese lidem, kterým dotyčná koncese je pouhým cukrem pro sytý koláč jinak jejich dobré existence, je na př. naprosto nemravné, aby zubní lékař, krom toho osobně zámožný, měl autodrožkářskou koncesi, když samostatní příslušníci tohoto povolání žijí v bídě a hynou pod lavinou exekucí.

I jinak nutno odejmouti zámožným osobám a těm, kdož mají jinaký dostačující důchod, koncese a pracovní oprávnění, kapitálu a kvalifikace nevyžadující, a udělit je invalidům.

V udělování koncesí a oprávnění k provozu různých živností, jež vyžadují poměrně malého kapitálu a nevyžadují zvláštní speciální kvalifikace, jakož i mimořádné tělesné zdatnosti, jako na př. trafiky, výčepy lihovin, atp., budíž brán hlavně a na prvním místě zřetel na invalidy a jejich příslušníky, ať již to jsou invalidé války či práce. Nehledě k tomu, že stát jako takový má již tak jako tak mravní povinnost pečovat o tyto nevinné oběti života, jest toto stanovisko i v plném souladu se stanoviskem stavovské demokracie, protože kvalifikace a osobní tělesné schopnosti musí býti hlavním měřítkem, dle něhož lidští jedinci mají býti užitečně a pracovně zařazováni do života v národě.

Ve věci lidového úvěru nutno tvrdě rozdrtili lichvářské pijavice, jež pod firmami různých těch »bankovních závodů« vyssávají drobné, okamžitého úvěru potřebné jedince. Pokud by vůbec byla připuštěna existence takovýchto podniků, budtež sevřeny stálou a přísnou kontrolou tak, aby byla znemožněna zkázonosná lichva.

XXXX.

POSTIŽENÍ ANONYMNÍCH KAPITÁLŮ

Okamžitě nutno přikročiti k uskutečnění zásady potírající skryté a bezjmenné kapitály, a to tou formou, že peněžní ústavy a korporativní podniky byly by povinny ohlásiti veškeren kapitál ve svých rukou, ať již jsou to hotové peníze nebo cenné papíry a jiné asignační kapitály, u rozlišení mezi kapitály vlastními a svěřenými.

Současně bylo by sistovati (t. j. zakázati) i výplaty z vkladů, výplaty úroků z nich, výplaty dividend a jinakých důchodů z cenných papírů bez individuálního potvrzení berních správ o jich přiznání.

Oba tyto zásahy pomohly by odhaliti, a tedy i zdaniti veliké skryté soukromé i korporativní majetky v jich individuální velikosti.

Tyto zásahy musí býti provedeny a ukončeny do 3 měsíců ode dne vyhlášení, a kapitalisté, jakož i důchodci, kteří nesplnili, musí býti postiženi ztátou ve prospěch státní pokladny. Krom zvýšeného daňového výnosu od těchto skrytých kapitalistů — získá stát přesný obraz pro vyšetření majetkového vývoje zbohatlíků a politikářů. Nejde tu o nějakou mstu do minula a zpětné zdanění, nýbrž o zjištění přesné a spravedlivé všeobecné daňové základny a daňové postižení kapitálu a důchodu, jež až dosud unikaly.

Při desítkách miliard vkladů uložených v našich peněžních ústavech znamená postižení oněch skrytých kapitálů, dosud nezdaněných, miliardový přírůstek ve státní pokladně, bez zvýšení obecného daňového břemene, neseného většinou národa, u zachování naprosté spravedlnosti.

V tomto i ve II. díle uvedené zákroky proti anonymním a skrytým kapitálům zasáhnu a musí zasáhnouti i vagabundážní kapitály, jež jsou jedním z největších mezinárodních zel,

neboť jejich majitelé chtějí každý mezinárodní otrěs inkasovat v diferenciích tím, že přelévají své peněžní massy ze státu do státu, a tak působí medozírné škody nejen svým, ale i cizím státům. Celé snažení musí se místi k znehybnění a potření těchto pijavic mezinárodních vztahů.

Již z naší delinice se dává, že stát a občané jedno jsou, proto také dnešní mizerie, jež je výslednicí světové krise u metod liberalismu, postihuje stejně stát sám, jako i jeho občanské jedince v jich převážné většině. Jakékoliv pomocné zásahy by se musily minouti cílem, kdyby současně a rovnoběžně nebyly prováděny ve prospěch státu, stavovských skupin, i lidských jedinců.

V následujícím chci vytýčiti řadu zásahů, jichž co nejrychlejší provedení považuji za krajně nutné. Některé z nich mohly by se snad zdáti nepatrnými, avšak dle starého úsloví »malé ryby — také ryby«, každá ušetřená koruna a každá získaná koruna jest za dané těžké situace pomocí.

XXXXI.

PRODLOUŽENÍ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY DO 16. LET A ŠKOLSKÉ REFORMY

Jak jsem již byl naznačil, považuji řešení zaměstnanec-kého problému pomocí zkracování denní či týdenní pracovní doby za povrchní pokusnictví, jež sice může tu a tam přinést okamžitou úlevu, avšak nemůže přivodit základního zlepšení, protože ponechává vadnou strukturu celé soustavy nedotčenu.

Okamžitě je nutno prodloužit školní docházku mládeže do 16 let. Počet mládeže, jež takto během prvních dvou let odpadne ze zařazení do praktického života, pohybuje se dle posledních statistik kol 500.000 — nejen však v tomto směru nastane okamžité zlepšení, nýbrž pro celou budoucnost bude takto v pracovní armádě zařazeno o téměř půl milionu pracovníků méně, takže tu bude více řešeno ne zkracováním denních či týdenních hodin, nýbrž zlo bude léčeno v kořenu zkrácením celoživotní pracovní doby.

V kapitole pojednávající o školských otázkách jsem již vyvodil, že hospodářské plus takto získané převažuje újmu, jež by povstala rodičům živěním dětí o 2 léta déle.

XXXXII.

OCHRANA NÁJEMNÍKŮ

Ilmed budiž přikročeno k rychlému postupnému a konečnému odbourání zákona o ochraně nájemníků, a to tak, aby v pololetních hláskách i zbývající jeho část pozbyla platnosti.

Zákon tento byl svým celým duchem naprosto protiprávním porušením zásady soukromého vlastnictví — jeho škodlivé důsledky projevovaly se na všech stranách, a je to právě nezdravý směr stavebního podnikání, na němž tento zákon nese podstatnou část viny, nehledě ani k miliardám, jež stát dal v podobě stavebních podpor velkou měrou do rukou politikářů. Postupným odbouráním tohoto zákona předejde se otřesům, jež by mohly nastati při náhlém, jednorázovém jeho zrušení. Poměr vlastníkův k domu se tím podstatně změní a majitel, který se opět bude cítiti právoplatným pánem své nemovitosti, bude také věnovati více na její udržování a zlepšování, čímž se jen prospěje obecné zaměstnanosti. Nebezpečí velkého vzestupu činží nehrozí, protože dnes je volných bytů veliké množství a ceny v nových objektech — právě následkem nedostatečné poptávky, prýšící ze zmíněného zákona — poklesly na minimum. Naopak blahodárným důsledkem uvolnění bytového trhu bude samočinné vyrovnání činží — je to v zájmu spravedlnosti nutné, protože mravnosti se přiči, aby zámožný člověk platil z téhož prostoru méně než chudý pouze proto, že bydlí déle.

XXXXIII.

RYCHLÁ REORGANISACE NEMOCENSKÉHO, ÚRAZOVÉHO A STAROBNÍHO POJIŠTĚNÍ

Ve věci sociálních břemen humánních nutno okamžitě přikročiti k důkladné reorganizaci všech těchto institucí za tím účelem, aby bylo docíleno za každou cenu nejrychlejšího a při tom vydatného snížení tohoto tíživého břemene hospodářského života, které v dnešní jeho praxi můžeme směle v našem státě nazvati »bičem božím« všeho občanstva a všech odvětví podnikání a práce, jak byl svého času nazván strašný a krutý ničitel Atilla.

S veškerým urychlením, ovšem u zachování klidné rozvahy nutno přikročiti k reformování všech druhů sociálního pojištění v tom směru, aby bylo odňato moci politikářů a převedeno do autonomní stavovské správy.

Ilmed buďtež vymýcení z těchto ústavů všichni politikáři a nekvalifikovaní zaměstnanci, jakož i regrese buďtež postižení ti, kdož zakupováním pensijních let a jinými podobnými šmejdý se obohatili na účet humanity. Stavovská odbornická správa bude s to, nemajíc minulosti spoutané ruce, provésti tak dokonalou reformu veškerého pojištění, že se stane požehnaním, kdežto dnes jen celému hospodářskému životu škodí.

Reformami sociálního pojištění všeho druhu nutno docíliti vydatné jeho zlevnění; jelikož se však jedná o instituce tak rozsáhlé, s komplikovanou agendou, nelze celkovou reorganizaci provésti snad chvatně a povrchně. Reorganizace těchto organizací vyžaduje delšího studia a práce, jak zkušených národohospodářů, tak pojištěnců; proto nutno s rozvahou postupně najít střední zlatou cestu, aby řešení této otázky vy-

hovořovalo v první řadě pojištěncům i zaměstnavatelům, na druhé straně pak i národohospodářskému celku.

Jsem toho názoru, že zvýšení věkové hranice počátku pojistné povinnosti by značně pomohlo zlepšiti situaci v zemědělství i jinde, neboť rolníci i živnostníci by mohli opět najímati mladý pomocný personál mezi 16.—21. rokem věku. Je jisto, že mladší lidé v tomto věku málo trpí nemocemi, a že lacinější, jednodušší a hospodářsky prospěšnější by bylo ošetření státními obvodními lékaři u současném uplatnění obecnoprávních zásad o péči zaměstnavatele o onemocnělou čeleď, pokud by pak šlo o další nemoc, musila by nastoupit zásada ošetřování ve veřejných nemocnicích, dle dosavadních norem.

Tento bod je logicky odůvodněn i faktem, že je protismyslné, aby nedospělý člověk během své učené doby, kdy ještě nevstoupil do života jako občan se všemi právy a povinnostmi, jako dospělý člověk si nesl stejná břemena.

Připouštím u mládeže do 21. let, a to jen v nutných případech, jen ponechání úrazového pojištění za minimální poplatek.

XXXXIV.

ZEMĚDĚLSKÝ PROGRAM

RYCHLÁ POMOC ZEMĚDĚLSTVÍ

Nejprve nutno termínově odstupňovaným pětiletým moratoriem (dle tíživosti a obecného významu zadlužení) ulehčiti zemědělství v jeho úvěrovém zatížení.

Obecné snížení úrokové míry již tak jako tak přijde našemu zemědělství velmi značnou měrou k dobru, avšak tato pomoc by byla problematická, kdyby věřitelé přikročili k okamžitému vymáhání všech pohledávek. — Proto moment splatnosti nutno rozdělit v řadu termínů na delší dobu, aby se stal úmor dluhů vůbec možným.

Zruinovaným zemědělcům nutno pomoci u použití částky jedné a půl miliardy Kč z nouzového oběživa bezúročnou dlouhodobou státní úvěrovou konversí.

Z peněžních statistik je patrné, že jistá část zemědělství není vůbec zadlužena, takže nepotřebuje přímého pomocného zásahu ze strany státu. Naproti tomu je zde určitá značnější část zemědělců, kteří by sice tak dalece prosperovali, avšak zadlužení, a zvláště vysoká úroková míra je dusí. Konečně tu jsou zemědělci, kteří se ocitli shodou okolností v katastrofálním zadlužení a hrozí jim, že jejich zděděné grunty přijdou na hubu. Zde by ani samo moratorium nepomohlo — tu nutno sáhnouti k radikálnější pomoci, a to již z toho důvodu, že nebylo by lze potřebnou měrou jim ulehčiti, aniž by následnými ztrátami byli úplně zničeni jejich věřitelé. Těchto případů musí se týkati konversní pomoc státu, rozvržená ovšem na delší řadu let.

Ponechati otázku všeobecného zadlužení neřešeno, znamenalo by podporovati vývoj věcí směrem ke katastrofě. Sáhnouti však k nějakému — a bych tak řekl — generálnímu pardonu pro dlužníky by vedlo rovněž ke katastrofě, protože nutno

hledati řešení pomocí přesně vymezeného moratoria, jimž by okamžitá splatnost různých dluhů byla — s ohledem na jejich tíživost a všeobecný význam — odsunuta na odstupňované termíny.

Moratorium samo i bez suspense úrokové povinnosti bude znamenati určitou úlevu pro dlužníky, nehledě k tomu, že snížená úroková míra bude další značnou pomocí.

Zvýšení dolní věkové hranice pojistné povinnosti v sociálním pojištění přijde k dobru celému zemědělství, stejně jako zhospodárnění a zlevnění všech druhů tohoto pojištění.

Cílem snah státu v zemědělských věcech musí být nejen odpočinoc trpícím, ale i — a to v zájmu celého národního hospodářství — zvýšení spotřebního standartu veškerého zemědělstva, protože dle pravdivého starého úsloví: *nemá-li sedlák, nemá nikdo.*

Ze zákona povinná efektivnost bursovních obchodů, jakož i vyřazení cizopasného meziobchodu, dopomůže rolníkovi k lepším cenám jeho výrobků, při čemž však i spotřebitel vyžíská, neboť zisková kvota meziobchodu prospěje oběma.

Bezprostředně nutno nastoupiti cestu hospodářského nacionalismu, t. j. rozumné autarchie, snahy to o zvýšení výroby dovozně pasivních zemědělských produktů, pokud možná až k hranicím plné soběstačnosti, což lze podpořiti ať už poměrným či naprostým uzavřením hranic proti cizím živinám doत्यčného druhu, ať jsou to produkty rostlinné, či dobytek, ovšem ve spojení s dokonalým výrobním plánem.

Hlavní snahou budiž meta soběstačnosti, jakož i rovnováhy mezi průmyslem a zemědělstvím a spravedlivě rovnovážný poměr cen obojích produktů. I za tím účelem nutno okamžitě počítati s vypracováním základního zemědělského výrobního plánu a na jeho základě včasnými zákroky regulovati výrobní pochody.

Mnoho lze v tomto směru docíliti určitou rozumnou specialisací zemědělské výroby v různých krajích a tomu přiměřenou celní politikou.

Nutno zastaviti zbytečnou a nezdravou racionalisaci a se-strojování zemědělství, pokud škodí hospodářskému celku — jako je na př. škodlivý úbytek tažného dobytka následkem motorisace, ať již je to hovězí dobytek či koně, neboť klesá produkce přirozeného hnojiva, a musí se s bilančními ztrátami zbytečně dovážeti umělé hnojivo z ciziny, nehledě ani k tomu, kolik lidí se úbytkem dobytka stalo zbytečnými a pozbylo chleba. Ostatně je daleko lépe, když rolníkův motor — kůň či vůl, konsumuje píci domácí výroby, než když rolník musí benzinové krmění dovážeti z ciziny — zde rolníci mohou prováděti soběstačnost ve vlastní sféře a tím zvýšiti výrobu ovsu a jiných pícevin, což řadě krajů může vydatně pomoci.

XXXXV.

ZLEPŠENÍ V PRŮMYSLU

Jak ve II., tak i v tomto díle knihy znovu a znovu jsem vytýčil důležitost průmyslu a nutnost rovnováhy mezi výrobou a cenami průmyslu a zemědělství. Otázka sama je tak mnohotvárná, že již pro nedostatek místa nelze ji podrobněji probírat.

Vymýcení peněžnických nevladníků z výroby přivodí za jisté již samo o sobě značnou měrou ozdravení průmyslu.

hled nutno přikročiti — stejně jako v zemědělství — k vypracování dokonalého výrobního a hospodářského plánu, aby došly co největšího uplatnění všechny kladné momenty průmyslové výroby, aniž by trpěl národní celek neb různé jeho části.

Soutěž uvnitř průmyslu samého musí být postavena na lepší mravní základnu, a to hlavně v tom smyslu, aby racionalizovaná velkovýroba nenichala malé průmyslníky a živnostníky.

Průmyslová velkovýroba budiž vymýcena ze všech oborů, kde za cenu ničení drobných jedinců — neposkytující jinak celku žádného valného prospěchu — slouží jen obohacování vlastníků. Jde tu hlavně o umělecká řemesla, ať již je to sklářská bižuterie, krajkářství, umělecká keramika atp.

Jest nutno přikročiti okamžitě k vyřazování strojů-automatů či poloautomatů, pokud jich účelem je jediné dopomoci k obohacení majitele podniku, za cenu vyřazení dělníků z práce bez jinakých výhod pro hospodářský celek.

Zásadní stanovisko bylo již řečeno v předchozích kapitolách. Strojová racionalisace, taylorismus a mechanisace jest přípustná jen tehdy, když její pomocí mají být — ovšem bez jinakého poškozování dělného lidu a národního hospodářského celku — sníženy ztráty na materiálu, odpadkem a způsobem

pracování. Jakmile však by tyto metody měly pomáhati podnikateli ke zvýšeným ziskům za cenu ničení menších soutěžitelů a připravováním dělníků o chleba, pak nutno, i v zájmu další budoucnosti potírat je veškerou silou.

Bylo by k řešení těchto otázek zříditi speciální komisi, v níž by prostřednictvím odborníků byly zastoupeny všechny stavy. Komise tato by po slyšení majitele závodu, zástupců obce, jakož i zástupců dělnictva rozhodovala o tom, zda dotyčný automat jest jako obecně hospodářsky škodlivý vyřaditi, a zda vyřazení toto má býti trvalé či dočasné. Rovněž zda a v jaké výši přísluší vlastníkovu náhrada pořizovacích nákladů stroje, ovšem u odečtení již docílené ziskové amortisace.

Tato komise by rovněž rozhodovala o povolování nových automatických a poloautomatických strojů, při čemž za shora uvedených předpokladů bylo by záhodno uložit podnikateli aby obecnou či vyřazením zaměstnaných způsobenou újmu vyvážil, ať již ve formě určitých dávek z práce tohoto stroje, či určitým podnikáním, jež by dalo zaměstnání novým lidem.

Z rozhodování komise byl by jediný opravný prostředek, totiž stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který by musil rozhodovati s veškerým urychlením. Zásadní rozhodovací směrnicí bylo by zjištění, která z obou v úvahu přicházejících škod byla by větší, totiž zda škoda vzešlá majiteli vyřazením stroje, či obecná škoda, jež dle počtu a mezd dotyčným strojem vyřazených dělníků s následnými součiniteli vzchází hospodářskému celku.

S naprostou bezohledností nutno potříti a rozbíti velko-průmyslnické kartely a koncerny, z nichž mejen drobnější průmysl, ale i sám národní celek má jen škodu. Zmíněná již funkční inkompatibilita pro peněžnické zaměstnance a hromaditele funkcí zajisté sama již naruší tuto nemravnou soustavu. Další obrana a boj proti kartelům musí býti vložena do rukou autonomních stavovských organizací výrobních, jež

zajisté pod zorným úhlem odbornických a existenčních zájmů dá zákonodárnému shromáždění s dostatek účelných podnětů v tomto směru.

V rámci možnosti a účelnosti bylo by znovu vybudovati těžbu minerálů tam, kde od ní pro nevýnosnost následkem zahraniční soutěže bylo upuštěno. Zde by nebylo ani celních ani jinakých finančních zásahů státu škoda, protože základní směrnicí hospodářskou musí zůstatí zásada, že lépe je koupiti o něco draže doma, než laciněji z ciziny.

Ilmed bylo by přikročiti ke stavovskému organisování všech výrobních skupin. Dobrou základnou — ovšem po jistém přebudování — mohou býti obchodní komory a živnostenská společenstva.

XXXXVI.

PROSTŘEDKY PRO STÁTNÍ POKLADNU REGRES

S bezohlednou přisností a veškerým urychlením nutno přikročiti k uplatnění regresu proti těm, kdož se obohatili a i nyní obohacují se ze státních stavebních výpomocí — polovičatá a kompromisní řešení by přinesla jen nepatrné a pro celek nepřilíš významné výsledky, jakož i nové demoralisační možnosti, neboť jen všestranný zásah může navrátiti státní pokladně rychle stamilionové obnosy v nejkratší době.

Výjimky byly by přípustny jedině v případě plně prokazaného nebezpečí hmotné zkázy nevinně postiženého a jeho příslušníků.

POSTIH ZBOHATLÝCH POLITIKÁŘŮ

Rovněž nutno ihned, a to již z důvodů veřejné morálky, ovšem bez jakéhokoliv momentu politické msty — zajistiti majetky těch lidí a jich příslušníků, kteří za doby své politické činnosti nabyli se svými příslušníky majetků neúměrných jich oficielním důchodům. I zde státní pokladna nalezne bohatou studnici, z níž bude moci mnoho načerpati.

RYCHLÁ DAŇOVÁ REFORMA A VYMÁHÁNÍ DAŇOVÝCH NEDOPLATKŮ

Daňové nedoplatky bylo by přiměřeným nouzovým opatřením ihned bezohledně vymáhati na těch, u nichž mají svůj protějšek ve vzrůstu majetku, protože tu vlastně jde o defraudanty, kteří státu patřící daně zpronevěřili a jimi zvětšili svůj majetek na rozdíl od oněch, kdož, platíce dle svých sil, nestačili povinnosti dostáti, při čemž jejich majetek nejen nevykázal vzrůstu, ale často i zanikl.

Rovněž nutno ihned přikročiti k reformě daňové soustavy, resp. k úpravě předpokladů obecně spravedlivého progresivního zdanění odkrytím skrytých kapitálů a jich vlastníků, neboť takto jedině se tlak berního šroubu přesune na ty, u nichž fiskus skutečně může hodně vzít, aniž by ohrožoval jejich existenci.

Při tom se na druhé straně uleví těm, u nichž každá na daních placená koruna jest odňata úkoi jejich nutných životních potřeb. Každá i sebemenší suma peněz, zanechaná v rukou dělníka, drobného živnostníka, rolníka či jinakého zaměstnance, znamená pro hospodářský obrát, základnu to života, daleko více, než mnohdy tisícové a statisícové sumy v rukou boháčů.

ZAVEDENÍ VOJENSKÉ BRANNÉ TAXY

Vojenskou brannou taxu nutno zavést na široké základně a v přiměřené výši, již by byl vyrovnán náskok, kterého získávají ti, kdož neztratili kus života vojenskou službou, a to jenom proto, že jejich fysická konstrukce bez jejich zavinění či zásluhy nevyhověla odvodovým předpokladům vojenské činné služby.

XXXXVII.

ÚSPORY VE STÁTNÍ REŽII

Veškerý úspory nutno prováděti bezohledně, ať je to ve směru věcném či personálním. Jediná úvaha, již tu lze připustiti, je propočítání, zda by snad prospěch dotyčné úspory nebyl menší, než jejím následkem vzniklá újma.

STATNÍ DODÁVKY—DODÁVKOVÁ A ZADÁVACÍ KOMISE

Ihned nutno zříditi ústřední dodávkovou a zadávací komisi, v jejichž rukou by bylo soustředěno veřejné zadávání veškerých dodávek a prací pro stát, při čemž ze soutěžení bezpodmínečně byli by vyloučeni zbyteční a škodliví sprotředkovatelé a meziobchodníci.

Je mimo diskusi, že dodávky velikých spotřebních množství výrobků, polotovarů, či surovin přijdou nepoměrně laciněji již samým soustředěním plně veřejné soutěže, nehledě k. daleko větší obtížnosti, ne-li nemožnosti korupčních zásahů, jichž náklady mnohonásobně zvyšují cenu dodávky a dohánějí dodavatele k všelikým machinacím. Zbavení tohoto svodu budou nabízetí a dodávati státu nejen levněji, ale i kvalitněji. Soutěžití směl by jedině skutečný výrobce.

Ústřední dodávková a zadávací komise musila by sestávat ze zástupců všech autonomních stavovských skupin, ze zástupců všech ministerstev, jakož i ze zástupce nejvyššího kontrolního úřadu, který by byl oprávněn žádati vtělení svých event. výtek do zadávacích usnesení, tedy ne snad právo nějakého naprostého »veta«.

VEŘEJNÉ PRÁCE

Z veřejných prací nutno přikročiti k dokončení hlavně těch, na něž vynaložené peníze z největší části jsou určeny na nádcnické mzdy, a to proto, že motykou či lopatou může si vydělávati chléb nezaměstnaný jakékoliv kvalifikace, či sta-

vovské skupiny, kdežto z jinakého podnikání je výtěžek a zisk omezen na daleko užší okruh osob a stavovských skupin.

Stejně tomu je s dalšími veřejnými pracemi, k nimž bude přikročiti, a poukazují v tomto směru zvláště na dříve již zmíněnou stavbu autostrády a na nutnost dlažebních prací žulou na silnicích a v místech těžkého provozu, v městech pak bukovými špalíčky, neboť takto nejlépe a ku prospěchu celku i samého státu bude uplatněna zásada práce našich podnikatelů, našimi pracovníky a z našeho materiálu. Pokud by se přes to jevil dočasně značnější počet nezaměstnaných, jichž by nebylo lze umístiti, budiž přikročeno k budování — beztak krajně nutných — obranných opevnění v místech, kde toho je nejn nutnější potřeba. Dobrá opevnění znamenají s finančního hlediska velikou úsporu na jinakých vojenských vydáních.

Ze staveb pak, jež přec jen dávají značnější kvoty vynaložených peněz do podnikatelských rukou, buďtež ukončovány a prováděny jen stavby skutečně nutné a obecně prospěšné, jako nemocnice atp.

OKAMŽITÉ ZASTAVENÍ SUBVENCÍ A RŮZNÝCH VÝHOD KONSUMNÍM A RŮZNÝM HOSPODÁŘSKÝM DRUŽSTVŮM

S okamžitou platností nutno zásadně zastaviti jakékoliv subvencování a poskytování tarifních, daňových a podobných výhod družstvům, konsumům a podobným nevlastnickým podnikům.

Věc jest podrobně probrána v příslušných kapitolách knihy, a to s hlediska státních i občanských zájmů. Výjimka z tohoto pravidla směla by býti přípustna jedině tam, kde by bezprostřední shroucení takového podniku hrozilo příliš velkými škodami pro národní celek — v takovémto případě však by pomoc směla cíliti, a to ve velmi omezených rozměrech, jedině k bezbolestnému likvidování této smutné kapitoly našeho života.

SNÍŽENÍ POČTU PŘEBYTEČNÝCH ŠKOL

Stejně bylo by ihned přikročiti ke snížení počtu zřejmě přebytných škol, ať již zrušením neb alespoň jich dočasným uzavřením, ať již jde o střední, zemědělské či jinaké odborné školství.

Z uvolněného učitelského personálu odborných škol bylo by jmenovati a okresním úřadům přiděliti odborné instruktory zemědělské a živnostenské, jichž úkolem by bylo nejen poučování o odborných věcech dotyčných stavů a povolání, nýbrž i dozor nad rozumným a co nejlepším hospodařením, a v tomto směru i účinná spolupráce s úřady a s autonomními stavovskými organizacemi. Krom toho bylo by těchto odborných sil použiti jako učitelů v posledních dvou letech zamýšleného prodloužení školní docházky pro životní přípravu s hlediska praktických a odborných nauk.

Pro žádné žáky aneb příliš nepatrný počet jich udržovati nákladné školy bylo by hospodářským nesmyslem, ne-li zločinem. Protože řádně kvalifikované a jmenované učitelské síly nelze jen tak vyhoditi na dlažbu, běru v úvahu možnost jich pužití na místech, kde bez zvýšení režie mohou se státi daleko kladnějšími složkami.

PROBÍRKA STÁTNÍCH A VEŘEJNÝCH ZAMĚSTNANCŮ

Zablokovaný personální aparát státu nutno uvolniti urychleným propuštěním ze státních služeb těch zaměstnanců, kteří vědomě bez kvalifikace, jen na základě politické legitimace či jiných čachrů, dali se přijmouti a jmenovati do státních služeb.

Obdobně nutno ihned navrátiti do jim příslušejících hodností a platových tříd ony osoby, které vědomě se daly povýšiti či jmenovati do hodností a tříd, jimž jejich kvalifikace a schopnosti neodpovídají.

MANŽELÉ VE VEŘEJNÉM ZAMĚSTNÁNÍ

Rovněž nutno ze státních služeb — a to nejen pro úsporu, ale i z důvodů mravnosti a spravedlnosti — propustiti jednotlivce z manželských párů v případech, kde oba jsou živi na veřejné útraty. V zásadě tu dlužno vycházeti ze stanoviska, že manžel má býti živitelem rodiny, a že provdaná žena — pokud možno — má se věnovati domácnosti. Výjimky či obměny byly by možny jen v individuálně výjimečných případech. Příjmová hranice by tu mohla býti Kč 1600 u obou a z toho 1000 Kč u jednoho z nich.

NEZNALOST STÁTNÍHO JAZYKA

Samozřejmou mravní i finanční nutností pro stát je okamžité propuštění těch státních i jiných veřejných zaměstnanců, kteří přes výslovný předpis zákona neuznali za vhodné naučiti se až dosud státnímu jazyku.

Stát nemůže potřebovati k výkonu svých služeb lidi, kteří nemají zákonem požadovanou minimální kvalifikaci vzdělání či znalosti státního jazyka, stejně jako nemá zájmu na jedincích, kteří — pomíjejíce úkol a účel manželství i rodiny — vidí svůj cíl z podstatné části v pobírání dvojího či vícenásobného důchodu ze státní pokladny a jiných veřejných prostředků.

PŘESLOUŽILCI A PRACUJÍCÍ PENSISTÉ

S podobného hlediska nutno přikročiti k pensionování státních zaměstnanců, kteří — jsouce osobně velmi zámožní — neutrpěli by skutečné existenční újmy ztrátou aktivní veřejné služby.

Zásadně nutno pensionovati přesloužilce, kteří ve svém málo plodném stáří hlavně ubírají existence i postup jiným. Nutno trvati na pensijní hranici u věku 60 let.

Rovněž je spravedливо a nutno vymýtiti nešvar smluvně pracujících pensistů, jakož i jiné jejich pracovní činnosti, jež ubírá mladším a čínorodým lidem existenční možnost.

Je nesporně nutno nejprve vyčerpati tyto prostředky a jiné jim podobné, než by se počalo mysliti na snižování platů státních zaměstnanců aneb zpoždované vyplácení gáží a mezd.

SNÍŽENÍ POČTU MINISTERSTEV

S veškerou energií nutno ihned přikročiti k přípravám pro sjednocení ministerstva železnic a pošt, jakož i leteckého a vodocestného odboru ministerstva veřejných prací, stejně jako pro sloučení ministerstva zdravotnictví a sociální péče, a to dle zásad vytyčených v příslušných kapitolách.

Nejde tu snad jen o úspory dosažené zánikem dvou nákladných presidií, ale i o všeobecné velmi značné prospěchy získané sloučením a zjednodušením celých spojených aparátů.

Doslov.

Čtenáři zajisté bude nápadno, že v celé knize nečetl nijakých — jak anacionalisté s oblibou ironisují — »vlasteneckých tirád«. Není jich třeba, protože já i moji spolubojovníci považujeme tento moment u každého normálního, mravně zdravého člověka za samozřejmý. Není proto snad moje kniha v tomto směru neúplná.

Jinak je tu řada věcí, jimiž jsem se nemohl zabývat, protože by se tak dílo bývalo rozrostlo do přílišných rozměrů — samozřejmě se i dále budu zabývat speciálními otázkami toho druhu, ať již to jsou problémy rasové (židovstvo) či obecně-hospodářské, jako podrobnosti naší idey, totiž stavovské výstavby veřejné správy i stavovských samosprávných organizací.

Čtenáře prosím, aby přemýšleli o našich ideích, je přijali za své a stali se jich rozséváči.

PRAHA. 22. prosince 1933.

Kačola Gajda

Stavovská demokracie národního státu

Stavovská demokracie národního státu je třídičná brožura sepsaná generálem Gajdou v roce 1933.

Knihu do elektronické podoby přenesl Václav Sekera

© 2006 Národní čest
<http://www.narodni-cest.cz>